

EIROPAS SAVIENĪBA

Reģionu komiteja

DEVE-IV-003

Briselē, 2006. gada 8. februārī

Ilgtspējīgas attīstības komisijas

ATZINUMA PROJEKTS

par tematu

**Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu
komitejai un Reģionu komitejai**

**“Ceļā uz resursu ilgtspējīgu izmantošanu: tematiska stratēģija atkritumu rašanās novēršanai
un atkritumu pārstrādei”**

KOM (2005) 666 galīgā red.

Ziņotājs: **GROVE VEJLSTRUP** kgs
Pagasta padomes loceklis (DK/ETP)

Šo dokumentu pirmo reizi izskatīs *DEVE* komisijas sanāksmē, kas notiks **27. februārī no plkst. 11.00 līdz 18.30 Briselē.**

DOKUMENTS IESNIEGTS TULKOŠANAI: 2006. GADA 27. JANVĀRĪ

CdR 47/2006 (DE/LV) JB/AK/ib

Reģionu komiteja,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz resursu ilgtspējīgu izmantošanu: tematiska stratēģija atkritumu rašanās novēršanai un atkritumu pārstrādei” (KOM(2005) 666 galīgā red.) un priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par atkritumiem (KOM(2005) 667 galīga red. – 2005/0281 (COD)),

ņemot vērā Komisijas 2006. gada 5. janvāra lēmumu saskaņā ar EK dibināšanas līguma 175. pantu un 265. panta 1. punktu lūgt Reģionu komitejas atzinumu par šo tematu,

ņemot vērā Komitejas biroja 2005. gada 12. aprīļa lēmumu uzdot atzinuma izstrādi Ilgtspējīgas attīstības komisijai,

ņemot vērā Komitejas atzinumu par Komisijas paziņojumu “Tematiska stratēģija atkritumu rašanās novēršanai un atkritumu pārstrādei” (KOM(2003) 301 galīgā red. – CdR 239/2003¹,

ņemot vērā Komitejas izpētes ziņojumu par tematu “Direktīvas par atkritumu poligoniem īstenošana reģionālā un vietējā līmenī” (CdR 254/2005),

ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības komisijas ... gada ... pieņemto atzinuma projektu CdR .../... (ziņotājs: **GROVE VEJLSTRUP kgs**, pagasta padomes loceklis (DK/ETP)),

pieņēma savā ... plenārajā sesijā, kas notika ... (... sēdē) šādu atzinumu:

*

*   *

1. Reģionu komitejas viedoklis.

Reģionu komiteja

Vispārējās piezīmes

1.1 **atbalsta** Komisijas tematisko stratēģiju, jo tai raksturīga integrēta un visaptveroša pieeja atkritumu nozarei, un šāda pieeja ir nepieciešama, lai minētajā nozarē veiktu vajadzīgus papildu uzlabojumus ekoloģijas jomā;

1.2 **uzsver, ka** atkritumu politikai ir izšķirīga nozīme kopējā vides politikā, tādēļ kopēji uzlaboti atkritumu politikas pasākumi lielā mērā nāks par labu videi;

---

¹ OV C 73, 23.03.2004, 63. lpp.

- 1.3 **uzsver**, ka dalībvalstu vietējās un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par ievērojamas ES vides politikas daļas īstenošanu un ka atkritumu apsaimniekošana ir viens no svarīgākajiem ES vides politikas aspektiem;
- 1.4 **norāda**, ka ir vajadzīgi ievērojami pūliņi, lai vienkāršas nokritumu savākšanas vietā pārietu uz ilgtspējīgu politiku, kurā īpaša uzmanība ir pievērsta atkritumu rašanās novēršanai, atkārtotai izmantošanai, otrreizējai pārstrādei un atkritumu reģenerācijai, kā arī norāda, ka vietējām un reģionālām pašvaldībām ir vajadzīgi papildu darbinieki un finanšu resursi, lai izpildītu minēto uzdevumu;
- 1.5 vērš uzmanību uz atkritumu hierarhiju, kam jābūt atkritumu politikas galvenajam un dominējošam principam, tomēr **atzīmē**, ka Komiteja ir gatava apspriest jaunas sistēmas, ja ar dokumentiem ir pārliecinoši pierādīts, ka tās darbojas labi;
- 1.6 tomēr **brīdina**, ka dažādās tematiskās stratēģijas īstenošanas jomās, piemēram, attiecībā uz jautājumu par to, no kura brīža atkritumi pēc to pārstrādes vairs par tādiem nav uzskatāmi (“*end of waste*”), kā arī attiecībā uz bīstamo atkritumu sajaukšanu ir paredzēti nevajadzīgi un nelietderīgi atvieglojumi, kas var kaitēt videi;
- 1.7 **norāda**, ka joprojām ir vajadzība pēc skaidriem tiesību aktiem, piemēram, attiecībā uz otrreizējās pārstrādes un pārstrādāšanas definīciju.

Stratēģijas mērķis

- 1.8 Komiteja **piekrīt** tematiskās stratēģijas mērķim un vērtējumam, ka ar ES atkritumu politikas palīdzību potenciāli ir iespējams samazināt resursu izmantošanas būtiskāko negatīvo ietekmi uz vidi, kā arī piekrīt tam, ka ES ir jāklūst par pārstrādājošu sabiedrību;
- 1.9 **interpretē** tematiskās stratēģijas mērķu aprakstu kā īpašas uzmanības pievēršanu atkritumu hierarhijai.

Stratēģijā vispārīgi aprakstītie pasākumi

Pašreizējo tiesību aktu piemērošana, vienkāršošana un modernizācija

- 1.10 **uzskata** tematiskajā stratēģijā pievērstā īpašā uzmanība pašreizējām politikas īstenošanas problēmām ir lietderīga, tomēr vērš uzmanību uz to, ka ir vajadzīgas arī citas iniciatīvas;
- 1.11 **atbalsta** to, ka tematiskajā stratēģijā ir pievērsta īpaša uzmanība pašreizējo tiesību aktu vienkāršošanai un modernizācijai, ja tādējādi ir iespējams atvieglot vides aizsardzības pasākumu veikšanu;

Jaunā Pamatdirektīva par atkritumiem

1. pants

- 1.12 ar prieku **konstatē**, ka tekstā ir norāde uz atkritumu hierarhiju, kas tiek uzskatīta par atkritumu nozarē veicamu pasākumu svarīgu atskaites punktu, ar kura palīdzību iespējams veidot saprātīgu un veiksmīgu atkritumu politiku;
- 1.13 **izsaka nožēlu** par to, ka hierarhijas vertikāle ir samazināta līdz trim līmeņiem. Uzskats, ka atkārtota izmantošana, otrreizēja pārstrāde un atkritumu reģenerācija ir savstarpēji līdzvērtīgi procesi, ir pretrunā ar garu, kas piemīt virknei tiesību aktu;
- 1.14 **apšaubā** to, ka dalībvalstis, ņemot vērā minētā panta plašās interpretācijas iespējas, veiks vajadzīgos pasākumus un izmantos piemērotākos līdzekļus, lai sasniegtu panta mērķi;

2. pants

- 1.15 **izsaka nožēlu** par to, ka ir likvidēts juridiskais pamats uz atkritumu plūsmām attiecinātu tiesību aktu pieņemšanai;

3. pants

- 1.16 **norāda**, ka atbilstoši “ražotāja” definīcijai tāds procesa dalībnieks, kas apstrādā atkritumus, neatkarīgi no viņa eventuāli veiktas atkritumu rakstura vai satura maiņas vienmēr tiek uzskatīts par atkritumu ražotāju. Tas ir pretrunā ar pašas Komisijas izstrādāto koncepciju par to, ka atkritumi, sākot no kāda konkrēta brīža, vairs nav par tādiem uzskatāmi (“*end of waste*”);

5. pants

- 1.17 **piekrīt** pārstrādes, ko veic, atkritumus sadedzinot, definīcijas precizējumam, tomēr piezīmē, ka citu pārstrādes veidu definīcija joprojām ir ļoti neskaidra;

8. pants

- 1.18 **izsaka nožēlu** par to, ka ir svītrotā atsauce uz principu “piesārņotājs maksā”;

11. pants

- 1.19 ar nožēlu **konstatē**, ka ieviešot principu, kam atbilstoši sākot no kāda konkrēta brīža atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi (“*end of waste*”), kā arī minēto principu definējot, var rasties plaša mēroga un nevēlamas sekas, tostarp šādas:

- attiecībā uz produktiem, kas atbilst minētajai definīcijai (sākot no kāda konkrēta brīža, atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi), vairs nav iespējams izvirzīt prasības par atkritumu apstrādi,
- nav iespējams izsekot to produktu gaitai, kas atbilst minētajai definīcijai (sākot no kāda konkrēta brīža, atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi),
- attiecībā uz produktiem, kas atbilst minētajai definīcijai (sākot no kāda konkrēta brīža, atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi) vairs nav tiesību izteikt norādījumus, proti, vairs nav pienākuma izmantot pašvaldības organizēto atkritumu savākšanas sistēmu;

1.20 **atzīmē**, ka princips, kam atbilstoši sākot no kāda konkrēta brīža atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi (“*end of waste*”), tiek attiecināts uz tādām atkritumu plūsmām, proti, tādiem gadījumiem, kad minētā principa piemērošana tiešām veicina vides aizsardzību, tomēr **konstatē**, ka principa piemērošanas ierobežojums ir ļoti neskaidrs, jo jēdziena “vides aizsardzību patiesi veicinoša priekšrocība” nozīme nav paskaidrota tuvāk;

1.21 **norāda uz to**, ka direktīvas galvenais mērķis ir resursu izmantošanas izraisītās ietekmes uz vidi mazināšana un šajā sakarā izsaka nožēlu, ka Komisijas resursi turpmāk tiks izmantoti tam, lai nodalītu tās atkritumu plūsmas, kas vairs neapdraud vidi, no tādām atkritumu plūsmām, kas vidi var ietekmēt ļoti negatīvi;

12. pants

1.22 **atzinīgi vērtē** to, ka Direktīva par bīstamajiem atkritumiem un Pamatdirektīva ir apvienotas vienā Pamatdirektīvā;

16. pants

1.23 **izsaka nožēlu** par to, ka noteikumi par bīstamo atkritumu nodalīšanu ir attiecināti tikai uz uzņēmumiem, kas nodarbojas ar šādu atkritumu apstrādi (sal. ar 1. punkta a) un d) apakšpunktu);

21. pants

1.24 uzskata iespēju noteikt minimālās prasības atļauju saņemšanai par lietderīgu un tāpēc **atzinīgi vērtē** ar to saistītos noteikumus;

25. pants

1.25 **atbalsta** noteikumus attiecībā uz to dalībnieku reģistrāciju, kas par atkritumiem rūpējas pēdējos to apstrādes posmos;

26. pants

- 1.26 **atbalsta** stingrākas prasības attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas plāniem, jo Komiteja minētos plānus uzskata par noderīgiem, elastīgiem rīkiem, ar kuru palīdzību ir iespējams nozarē plašāk izplatīt labu praksi;

30. pants

- 1.27 **ir norūpējušies** par to, ka Komisija sasniegto mērķu mērīšanas indikatoru izstrādi nodod katras dalībvalsts ziņā;

32. pants

- 1.28 **pozitīvi vērtē** jaunus noteikumus tiem dalībniekiem, kas atkritumus savāc vai pārvadā;

V pielikums

- 1.29 **uzskata** atbilstības tabulas par noderīgu līdzekli, ar kā palīdzību iespējams pilnībā īstenot direktīvu;

Aprites cikla skatījuma ieviešana

- 1.30 **uzskata** tematiskajā stratēģijā paredzēto aprites cikla skatījuma ieviešanu par noderīgu iniciatīvu, ar kuras palīdzību kļūst skaidrs, ka atkritumu radīšana notiek daudzos posmos, tomēr kritizē to, ka tematiskajā stratēģijā ļoti maz uzmanības ir pievērsts minētā cikla agrīnajiem posmiem, proti, ražotājiem un viņu atbildībai par videi nekaitīgāku produktu izstrādi;
- 1.31 **apšaubā** analīžu izstrādi. Izšķirīga nozīme ir tam, lai tiktu doti skaidri norādījumi par to, kādiem dalībniekiem ir tiesības apstiprināt šādas analīzes, citādi to nozīme mazināsies un analīzes nepildīs tām paredzēto funkciju;

Zināšanu bāzes uzlabošana

- 1.32 **atbalsta** Komisijas vēlmi gādāt par labākām zināšanām un plašāku informāciju par atkritumu nozari, jo plašākas zināšanas un informācija ir viens no galvenajiem ražotāju un iestāžu īstenotās prakses uzlabošanas aspektiem, kura rezultātā mainās arī patērētāju uzvedība un viņi rada mazāk atkritumu;

Atkritumu rašanās novēršana

- 1.33 **piekrīt** tam, ka dalībvalstīs ir nepieciešama ambiciozāka atkritumu rašanās novēršanas politika, un uzskata, ka šajā ziņā prasība par atkritumu rašanās novēršanas programmu izstrādi ir lietderīga;

Celā uz pārstrādājošu sabiedrību Eiropā

- 1.34 **uzsver**, ka līdzvērtīgu konkurences apstākļu radīšanai dažādu dalībvalstu starpā ir būtiska nozīme un ka tādējādi var izvairīties no vides aizsardzībai kaitējošām akcijām, piemēram, standartu dempinga, un tādēļ atbalsta Komisijas iniciatīvu šajā jomā;

Uzraudzība un novērtēšana

- 1.35 **atzīmē**, ka vietējām un reģionālām pašvaldībām ir liela nozīme tematiskās stratēģijas īstenošanā un ka tām šajā sakarā ir svarīgs uzdevums — tematiskās stratēģijas izpildes uzraudzība un novērtēšana.

2. Reģionu komitejas ieteikumi

Reģionu komiteja

- 2.1 **aicina** tematiskās stratēģijas mērķu aprakstā skaidri norādīt “atkritumu hierarhijas” jēdzienu, lai nebūtu nekādu šaubu par to, ka minētā hierarhija ir atkritumu politikas sākumpunkts;
- 2.2 **izsaka nožēlu** par to, ka tematiskajā stratēģijā nav aprakstītas sekas, no izraisīs pāreja no pašreizējās atkritumu politikas uz aprites cikla skatījumu. Aprites cikla tiesību akti, ar kuru palīdzību pēc kāda laika būs iespējams īstenot jauno politiku, vēl nebūt nav pabeigti. Kamēr minēto tiesību aktu izstrāde nav pabeigta, trūkst juridiskās noteiktības, kā rezultātā atkritumu nozare ir nopietni apdraudēta, un juridiskās noteiktības trūkums var izraisīt plaša mēroga negatīvu ietekmi uz vidi; tādēļ **aicina** tematiskajā stratēģijā atspoguļot to, kādas sekas radīsies, pārejot principa, kam atbilstoši par atkritumiem rūpējas tikai cikla beigās (“*end of pipe*”) uz aprites cikla skatījumu, un, ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību atbildību un kompetenci atkritumu jomā, iesaka tās iesaistīt uz aprites cikla analizēm attiecināto noteikumu izstrādē, kā arī iesaka nodot valsts iestādēm atbildību par analīžu rezultātu apstiprināšanu.
- 2.3 **kritizē** to, ka pamatdirektīvas 5., 6., 11., 21. un 35. pantā ir paredzēta komitejas procedūra, un iesaka to aizstāt ar citu procedūru. Izšķirīga nozīme ir tam, lai par šajā dokumentā apspriestajiem tematiem notiktu politiska un ne tikai no tehniska diskusija. Piemēram, tā principa kritēriji, kam atbilstoši sākot no kāda konkrēta brīža atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi (“*end of waste*”), tiek ņemti vērā, nosakot uz atkritumu nozari attiecināto tiesību aktu turpmāko piemērošanas jomu, un, īstenojot direktīvu reālajā dzīvē, liela nozīme ir arī

direktīvas pielikumiem. Tāpēc Komiteja **aicina** piemērot politisku lēmuma pieņemšanas procedūru, tajā iesaistot attiecīgos politikas jomas dalībniekus, tostarp — arī vietējās un reģionālās pašvaldības, ņemot vērā to atbildību un kompetenci atkritumu nozarē, kā arī aicina Komisiju veikt iecerēto izmaiņu ietekmes novērtējumu;

- 2.4 **iesaka** kritēriju, kam atbilstoši sākot no kāda konkrēta brīža atkritumi vairs par tādiem nav uzskatāmi, piemērot tikai pēc tam, kad atkritumi ir apstrādāti. Tādējādi ir iespējams kādus konkrētus atkritumus nošķirt no atkritumu plūsmas tikai tajā brīdī, kad tos patiesi ir iespējams iekļaut jaunā preču plūsmā;
- 2.5 **izsaka nožēlu** par to, ka aizliegums sajaukt atkritumus ir ticis ievērojami ierobežots, jo minēto aizliegumu aizstāj noteikumi par atļaujām atkritumu sajaukšanai, tas ir uzskatāms par prasību būtisku mīkstinājumu un var izraisīt ievērojamu vides apdraudējumu; tādēļ iesaka saglabāt neierobežotu aizliegumu sajaukt bīstamos atkritumus;
- 2.6 **atzinīgi vērtē** aicinājumu atkritumu politikā izmantot ekonomiskus līdzekļus, tostarp nodevas par materiāliem un apstrādi, un norāda, ka dažās valstīs šajā jomā jau ir gūta pozitīva pieredze; tomēr **izsaka nožēlu**, ka minētais aicinājums nav saistošs, un nolūkā uzlabot atkritumu politikas efektivitāti un konkurences apstākļus iesaka aicinājumu aizstāt ar obligātu prasību. Pašlaik īstenotais ekonomisko līdzekļu atšķirīgais lietojums kropļo konkurences apstākļus;
- 2.7 **aicina** atbildīgajām iestādēm piešķirt līdzekļus, kas atbilst tematiskajā stratēģijā un direktīvā — tostarp direktīvas noteikumos par atkritumu savācēju un pārvadātāju uzraudzību — definētajai minēto iestāžu jaunajai atbildības jomai un uzdevumiem;
- 2.8 **aicina** Komisiju stingri ievērot principu, ka, nosakot standartus, pirmām kārtām runa ir par minimālajiem, nevis saskaņotiem standartiem, jo ir svarīgi, lai dalībvalstīm tiktu nodrošināta iespēja rīkoties elastīgi, tostarp iespēja noteikt stingrākus, videi labvēlīgākus standartus;
- 2.9 attiecībā uz pamatdirektīvas 4. un 13. pantu, izstrādājot atkritumu sarakstus, **iesaka** kā sākumpunktu izmantot pašreizējos sarakstus. Būtu precīzi jānosaka minēto sarakstu sastādīšanas termiņš, un pašreizējam sarakstam ir jābūt spēkā līdz brīdim, kad stājas spēkā jaunais, lai nepieļautu neskaidrības juridiskajā interpretācijā.
- 2.10 tā kā tādējādi ir iespējams veicināt vides aizsardzību, **iesaka** pamatdirektīvas 19. pantā precizēt, ka attiecībā pret ekoloģiskās apstrādes kvalitāti var izvirzīt prasības.
- 2.11 **iesaka** pamatdirektīvas 29.–31. pantā, kas attiecas uz atkritumu rašanās novēršanas programmām, iekļaut noteikumu par pārskatīšanu, kas līdzīgs noteikumam, kas ir spēkā attiecībā uz atkritumu plāniem un kura mērķis ir minēto plānu efektivitātes nodrošināšana;

- 2.12 **aicina**, lai, veicot novērtējumu 2010. gadā, kā arī novērtējumus pēc tam, notiktu diskusija par to, vai tehnoloģijas attīstības rezultātā ir jāpalielina ar jaunu iekārtu palīdzību iegūstamais enerģijas reģenerācijas līmenis, kas ierosināts 65 % apmērā, un vai attiecībā pret otrreizējās pārstrādes iekārtām ir jāizvirza vēl arī citas prasības.
-